Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18903

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i (Ç?MTÖ), orijinal Mizah Tarzlar? Ölçe?i'nin (Humor Styles Questionnaire - HSQ) çocuk formunun Türk kültürüne psikometrik adaptasyonunu temsil etmektedir. Bu ölçek, bireylerin mizah? kendilerine ve ba?kalar?na kar?? kulland?klar? dört temel boyutu ölçmeyi amaçlar: Birlikte Olma (Affiliative), Kendini Geli?tirme (Self-Enhancing), Sald?rgan (Aggressive) ve Kendini Küçümseme (Self-Defeating) mizah tarzlar?. Gazanfer Anl? taraf?ndan 2019 y?l?nda gerçekle?tirilen bu çal??ma, ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerli?ini ve güvenirli?ini inceleyerek, Türkiye'deki çocuk ve ergen popülasyonunda mizah tarzlar?n?n bilimsel olarak de?erlendirilmesi için sa?lam bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Mizah Tarzlar? Ölçe?i, Çocuk Mizah?, Humor Styles Questionnaire, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Gazanfer ANLI

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çocuk ve ergen popülasyonunda mizah?n i?levsel (uyumlu) ve i?levsel olmayan (uyumsuz) yönlerini de?erlendirmektir. Orijinal Mizah Tarzlar? Ölçe?i'nin teorik çerçevesini koruyarak, çocuklar?n mizah? sosyal etkile?imlerde ve ki?isel ba?a ç?kma stratejisi olarak nas?l kulland?klar?n? belirlemeye odaklanm??t?r. Bu adaptasyon, özellikle Türk kültüründeki okul ça??ndaki çocuklar?n mizah stillerini ölçme ihtiyac?na cevap vermektedir.

Ç?MTÖ, psikolojik iyi olu?, öz sayg?, sald?rganl?k ve sosyal ili?kiler gibi önemli geli?imsel de?i?kenlerle mizah tarzlar? aras?ndaki korelasyonlar?n ara?t?r?lmas? için sa?lam bir araç sa?lar. Böylece, mizah?n çocuklar?n sosyal ve duygusal geli?imi üzerindeki etkilerinin incelenmesine bilimsel katk? sa?lamay? amaçlar.

Yap?

Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i, mizah? iki ana eksen (yön ve i?lev) ve dört alt boyutta yap?land?r?r. Ölçek, mizah?n benli?e kar?? ba?kalar?na yöneltilme biçimine ve bu mizah?n uyumlu (adaptif) veya uyumsuz (maladaptif) sonuçlar do?urmas?na göre ayr?m yapar.

Uyumlu Mizah Tarzlar? (Adaptive Humor Styles):

ARABPSYCHOLOGY.COM

Birlikte Olma Mizah? (Affiliative Humor): Ba?kalar?yla ba? kurmak, ili?kileri güçlendirmek ve pozitif sosyal etkile?im sa?lamak amac?yla kullan?lan iyi huylu mizah.
Kendini Geli?tirme Mizah? (Self-Enhancing Humor): Zorluklarla ba?a ç?kmak, stresi azaltmak ve olumlu bir bak?? aç?s? sürdürmek için ki?inin kendine yönelik kulland??? uyumlu mizah.

Uyumsuz Mizah Tarzlar? (Maladaptive Humor Styles):

Sald?rgan Mizah (Aggressive Humor): Ba?kalar?n? ele?tirmek, alay etmek veya küçük dü?ürmek amac?yla kullan?lan, genellikle sosyal olarak zarar verici mizah.
Kendini Küçümseme Mizah? (Self-Defeating Humor): Ki?inin kendine yönelik a??r? alayc? veya kendini a?a??lay?c? tarzda mizah? kullanarak ba?kalar?n?n kabulünü kazanmaya çal??t??? veya duygusal s?k?nt?y? gizledi?i uyumsuz mizah.

Geçerlik

Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, ölçe?in amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere gerçekle?tirilmi?tir. Anl? (2019) çal??mas?nda, yap? geçerli?ini incelemek amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal teorik yap?s?n? destekleyen dört faktörlü bir modelin Türk örnekleminde de iyi uyum gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlara yüklendi?ini kan?tlamaktad?r.

Ek olarak, ölçe?in di?er psikolojik yap?larla ili?kisi (yak?nsak ve ayr??an geçerlik) incelenmi?tir. Uyumlu mizah tarzlar?n?n (Birlikte Olma ve Kendini Geli?tirme) genellikle pozitif sonuçlarla (örne?in, yüksek öz sayg?) ili?kili oldu?u, uyumsuz mizah tarzlar?n?n ise (Sald?rgan ve Kendini Küçümseme) negatif sonuçlarla (örne?in, içe dönük problemler) ili?kili oldu?u bulunmu?tur. Bu bulgular, Ç?MTÖ'nün teorik olarak beklenen geçerlik kriterlerini kar??lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k (içsel güvenirlik) yöntemleri kullan?larak raporlanm??t?r. Anl? (2019) ara?t?rmas?nda, her bir alt ölçek için ayr? ayr? Cronbach alfa katsay?lar? hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar, literatürde kabul edilen alt s?n?rlar?n üzerinde olup, ölçe?in dört alt boyutunun tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir.

Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i'nin (Ç?MTÖ) maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? temel yap?y? ölçmek için birbiriyle uyumlu çal??t???n? i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in farkl? uygulamalarda ve farkl? örneklemlerde kararl? ölçümler sunma kapasitesini destekleyen güçlü psikometrik kan?tlard?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n yap?sal geçerli?ini de?erlendirmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, orijinal ölçe?in temelini olu?turan dört faktörlü yap?n?n (Birlikte Olma, Kendini Geli?tirme, Sald?rgan ve Kendini Küçümseme) Türkiye örnekleminde ne ölçüde temsil edildi?ini incelemi?tir.

Analiz sonuçlar?, dört faktörlü modelin iyi uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) ile desteklendi?ini göstermi?tir. Bu durum, mizah tarzlar?n?n uyumlu ve uyumsuz olarak ayr?ld??? teorik modeli do?rulamaktad?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?u ve her bir maddenin do?ru alt ölçek alt?nda topland??? tespit edilmi?tir, bu da ölçe?in yap?sal netli?ini ve faktörel ayr?mc?l???n? kan?tlamaktad?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) ve Öz Bildirim Ölçe?i

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?tlar genellikle 1 (Bana hiç benzemiyor) ile 5 (Bana tamamen benziyor) aras?nda de?i?ir.

Mevcut Diller: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Ya? Grubu: Okul ça??ndaki çocuklar ve ergenler (Genellikle ilkokul 4. s?n?ftan ortaokul son s?n?fa kadar olan gruplar).

Popülasyon Detaylar?: Adaptasyon çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli okullardan al?nan ö?renciler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama, bireysel veya grup halinde, öz bildirim yöntemiyle gerçekle?tirilir.

Anahtar Kelimeler

Mizah, Uyumlu Mizah, Uyumsuz Mizah, Likert Ölçe?i, Gazanfer Anl?, Türkiye Uyarlamas?, Psikoloji, Ergenlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: anligazanfer@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Gazanfer ANLI (Yazar?n ileti?im bilgileri akademik makalede bulunabilir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

?zinler ve Ücret: Ölçe?in bilimsel ve akademik amaçl? kullan?m? için yazar Gazanfer ANLI ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Orijinal makale, telif haklar? nedeniyle yay?nc?n?n iznine tabi olabilir.

Ek Kaynak Ba?lant?lar?: Ölçe?in tam metnine ve psikometrik detaylar?na ResearchGate üzerinden eri?im sa?lanabilir: researchgate.net

Çal??man?n orijinal PDF ve DOCX dosyalar? a?a??dan indirilebilir:

Orijinal PDF (Makale): reliability-and-validity-studies-of-the-turkish-version-of-humor-styles-questionnaire-for-children.pdf
Orijinal DOCX (Makale): reliability-and-validity-studies-of_the_turkish_version_of_humor_styles_questionnaire_for_children.docx

Referanslar

Anl?, G. (2019). Reliability and validity studies of the Turkish version of Humor Styles Questionnaire for Children. *Curr Psychol*. https://doi.org/10.1007/s12144-019-00387-7

Çocuklar ?çin Mizah Tarzlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve puanlama yönergeleri için lütfen Gazanfer Anl?'n?n (2019) yay?nlanm?? olan makalesine ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM